

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Sveinung Toft	FA - K24	14/1047

Saknr	Utval	Type	Dato
094/2014	Formannskapet	PS	20.10.2014

Fråsegn til utslepp av poly og perfluoreerte forbindingar i Fensfjorden frå TWMA Mongstad og Halliburton

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Masfjorden kommune ynskjer ikkje meir utslepp av poly- og /eller perfluoreerte forbindelsar i Fensfjorden. Kommunen rår frå at Miljødirektoratet gjev Halliburton AS Mongstadbase og TWMA Norge AS på Mongstad løyve til utslepp av desse miljøfarlege giftene i Fensfjorden. Ein vil peika på at det vil vera i strid med både internasjonal og nasjonal miljøpolitikk i dag å føra slik miljøfarleg forureining til norske fjordar. Slike giftstoff som omsøkt frå desse to selskapa må etter kommunen si vurdering lagrast og ikkje sleppast ut i Fensfjorden.

Saksopplysningar:

Det ligg føre to søknader om utslepp av perfluoreerte forbindingar til Fensfjorden. Desse er:

1. **TWMA Norge AS** på Mongstad har søkt om endring i løyvet og eit utslepp av poly- og perfluoreerte forbindingar (PFAS) til Fensfjorden. Det årlege utsleppsgrensene for PFAS som det vert søkt om er 100 gram PFAS; 180 gram 6:2 FTS og 100 gram PFHpA til sjø, sum PFAS består av 18 forbindelsar som Miljødirektoratet har spesielt fokus på. Miljødirektoratet skriv at reinseanlegget har ein reinsegrad på 20-70 prosent av PFAS. Selskapet handsamer oljehaldig avfall frå boreoperasjonar. Høyringsfrist i kunngjeringa er sett til 22.10.2014.
2. **Halliburton AS Mongstadbase** har søkt om endring i løyvet og utslepp av perfluoreerte forbindingar i Fensfjorden. Dei har søkt om utslepp av 4 kg/år for sum av 18 perfluoreerte forbindelsar. Bakgrunn for at dei ynskjer endringa i løyvet er at verksemda mottek enkelte avfallsfraksjonar som inneheld perfluoreerte forbindingar. Høyringsfrist i kunngjeringa er sett til 13.10.2014.

Høyringa om denne utsleppsøknaden til Fensfjorden er berre vorte sendt til Lindås kommune og elles berre annonsert i pressa.

Høyringa frå TWMA Norge fekk kommunen tilsendt på e-post den 29.09.2014. Dette er lenge etter annonsering i avisene og lenge etter at Lindås kommune fekk den.

Poly- og perfluorerte forbindelsar (PFAS) er ei gruppe giftstoff som er svært lite nedbrytbare og dei vert oppkonsentrert i næringskjeda og kan gje skadelege effektar i miljøet. Dette står i annonsen til Miljødirektoratet.

Poly- og perfluorerte forbindelsar (PFAS) er kjent for å ha svært alvorlege helse- og miljøskadelege effektar. Alle normale oppegåande firma i dag prøver å ta desse miljøgifta ut av sin produksjon på grunn av redsel for kva konsekvensar det kan få økonomisk og juridisk på sikt å ha vore med på å sleppa ut slike giftstoff ut i naturen. Desse stoffa vert frakta med hav og luftstraumar over lange avstandar. Desse stoffa er kreftframkallande, reproduksjonskadelege og kan verka inn på arveeigenskapar. Desse stoffa er persistente, det betyr at dei ikkje forsvinn frå næringskjeda i naturen og kretslauget der.

Vurdering:

Høyringa om denne utsleppsøknaden til Fensfjorden er berre vorte sendt til Lindås kommune og elles berre annonsert i pressa. Rådmannen vil peika på denne dårleg høyringsrutina, og ber om at alle dei fire andre kommunane som soknar til Fensfjorden (Fedje, Gulen, Masfjorden og Austrheim) og må få slike saker på høyring.

Masfjorden kommune har vurdert miljøaspektet og omdømmet vårt i samanheng med Halliburton AS Mongstadbase og TWMA Norge AS på Mongstad sin søknad om utslepp av poly- og perfluorerte bindingar til Fensfjorden. Kommunen må og vurdere denne søknaden opp mot andre søknader om auka utslepp til Fensfjorden i Mongstad-området som har koma i kjølevatnet frå andre verksemder her dei siste åra.

Rådmannen meiner at «føre var prinsippet» bør vera utslagsgjevande i søknad om utslepp av poly- og perfluorerte bindingar. Ein vert bekymra når ein ser at to verksemder uavhengig av kvarandre no søker om å ha utslepp av slike miljøfarlege stoff til Fensfjorden. Slike utslepp vil kunne skada regionen sitt omdømme, og kan føra til at miljøet i fjorden vert skada.

Det at aukande mengder miljøgifter som poly- og perfluorerte forbindelsar kan koma ut i Fensfjorden er svært uheldig. Dette er og uheldig i høve til EU sitt vassdirektiv, der målet mellom anna er å ta vare på fjordane og arbeida for ein betre miljøtilstand i desse. EU sitt vassdirektiv er Norge forplikta til å følgja opp framover, og det på går eit stort arbeid i vår vassregion og i resten av landet for tida på dette området.

Masfjorden kommune meiner at å spreie slikt avfall som omsøkt i 2014 til eit fjordbasseng er uheldig både når det gjeld omdømme til regionen og i høve den langsiktige påverknaden på miljøet. Difor bør Miljødirektoratet ikkje gjeva løyve til utslepp av slikt avfall til Fensfjorden. Det er nettopp innført forbod mot import og omsetning av produkt som inneheld PFOA. Omsøkte stoff må etter rådmannen si vurdering difor lagrast og ikkje sleppast ut slik det er søkt om.

Kommunen vil og peike på aktiviteten som ulike verksemder har i Sløvågen og utslepp som skjer der.

Det er mange brukarinteresser til Fensfjorden. Dette gjeld både fiske, oppdrett, turisme og friluftaktivitetar. I fleire stortingsmeldingar, mellom anna **«Stortingsmelding nr. 24 (2000-2001) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand»** er det slått fast at utslepp og bruk av enkelte miljøgifter som utgjer ein alvorleg trussel mot helse og miljø, skal stansast eller reduserast vesentleg. **Ein bør forventast at miljøstyresmaktene følgjer opp denne stortingsmeldinga.**

Vidare vil ein understreka at eit stoff vert rekna som miljøgift dersom det kan gjeva skadar

sjølv når det er i låge konsentrasjonar eller i små mengder. Giftige tungmetaller og poly- og perfluorerte bindingar som vert tilført økosystema frå punktutslepp, veit ein vil føra til at giftstoff kjem inn i næringskjeda i Fensfjordbassenget. Mange miljøgifter vert akkumulert i næringskjeda og vil påverka fiske- og dyreartane som står høgst i kjeda sterkast. Nivået av miljøgift i lever hjå f.eks. kysttorsk er i mange tilfelle så høgt at den vert rådd frå som menneskemat. Det er viktig å peika på at eit stoff vert rekna som miljøgift dersom det kan gjeva skadar sjølv når det førekjem i låge konsentrasjonar eller i små mengder.

Stoffa PFAS; PFOS, PFOA, 6:2 FTS, perfluorerte bindingar, PAH, benzo(a)pyren, pyren, krysen, og dodecylfenol med isomere er alle miljøgifter som vil skada økosystema både lokalt, regionalt og globalt. Desse miljøgiftene vert akkumulert i næringskjedane og påverker organismane som står øvst i kjeda mest. Det gjeld både menneske og artar som kval, fugl og fisk. Det lokale fjordafisket og oppdrettsnæringa i og rundt Fensfjorden er heilt avhengig av rein sjømat, for å få seld sine matprodukt.

Utslepp av farleg avfall som poly- og perfluorerte forbindelsar m.m. som omsøkt vil kunne skada omdømmet til fiskeri- og havbruksnæringa regionalt. Regionen har ein aktiv marin næring med mange matfiskkonsesjonar og med integrert produksjon, frå smolt til vidareforedling. I Masfjorden har Havforskningsinstituttet etablert ein stor marin forskingsstasjon med mange tilsette som er i verdsklasse innanfor forskning på oppdrett. Kvaliteten til fjorden må vera god for at denne verksemd kan driva på eit fagleg høgt nivå utan forstyrrende miljøgifter i vatnet.

Både innbyggjarane våre og hytteeigarar brukar Fensfjordområdet aktivt til fiske og anna friluftsliv. Klagar på enkeltverksemder i Fensfjorden i forhold til miljøutslepp har kome frå både hytteeigarar og fastbuende rundt fjorden. Fensfjorden og områda rundt i dag gjev flotte tilhøve for fiske, båtliv og andre friluftaktivitetar. Reiselivsnæringa i området er heilt avhengig av at området vert oppfatta som reint og forureiningsfritt, for å kunne tiltrekka seg turistar. Undersøkingar viser at turistane har store forventningar til naturkvalitetar, kvalitetar som er knytt til sjø og vatn er dei viktigaste. Forureining er oppgjeve som noko av det mest negative for reiselivet.

Tilliten til private verksemder sine driftsrutinar når det gjeld handtering og lagring av farleg avfall ikkje heller ikkje alltid god i bassenget rundt Fensfjorden.

Masfjorden kommune vil difor rå frå at Miljødirektoratet gjev løyve til utslepp som omsøkt av poly- og perfluorerte bindingar til Fensfjorden frå Halliburton AS Mongstadbase og frå TWMA Norge AS på Mongstad.

Konklusjon:

Masfjorden kommune bør rå i frå at Miljødirektoratet gjev Halliburton AS Mongstadbase og TWMA Norge AS på Mongstad løyve til utslepp av omsøkte fluorforbindingar til Fensfjorden. Ein vil vil peika på at det vil vera i strid med både internasjonal og nasjonal miljøpolitikk i dag å føra slik miljøfarleg forureining til norske fjordar. Omsøkte stoff må lagrast og ikkje sleppast ut i eit verdifullt fjordbasseng.

Formannskapet - 094/2014

FS - behandling:

Ordførar Karstein Totland gjekk gjennom saka.

Saka vart drøfta.

Røysting:

Framlegget frå rådmannen vart samrøystes vedteke.

FS - vedtak:

Masfjorden kommune ynskjer ikkje meir utslepp av poly- og /eller perfluorerte forbindelsar i Fensfjorden. Kommunen rår frå at Miljødirektoratet gjev Halliburton AS Mongstadbase og TWMA Norge AS på Mongstad løyve til utslepp av desse miljøfarlege giftene i Fensfjorden. Ein vil peika på at det vil vera i strid med både internasjonal og nasjonal miljøpolitikk i dag å føra slik miljøfarleg forureining til norske fjordar. Slike giftstoff som omsøkt frå desse to selskapa må etter kommunen si vurdering lagrast og ikkje sleppast ut i Fensfjorden.